

BJÖRNFROSSA

Några av bönderna i Risleden hade nyss kommit ner till landsvägen med sina stora mjölkflaskor och satt kvar på mjölkbryggan och väntade på mjölkbilen.

Egentligen hade ingen av dem tid att sitta där, för de var mitt i älgjakten och den skulle alla delta i och hade sina pass att bevaka.

Mjölkbilen och mjölkkusken betydde nästan allt för bönderna och torparna längs vägarna genom bygden, särskilt de som lämnade mjölk till mejeriet. Det var mjölkkusken som skötte alla vardagliga ärenden åt dem i tätorten där mejeriet låg. Det kunde t. ex. gälla att skicka motboken med honom med en beställning från "bolaget", eller hästskor från järnhandeln, eller smör och ost från mejeriet. Han kunde till och med köpa stickgarn och virkgarn åt bondmororna bara han fick klara anvisningar på färg eller nummer eller annat som var nödvändigt för ett rätt inköp. Sådana ärenden måste skötas även om det var mitt i älgjakten.

Givetvis var mjölkbryggan varje morgon även en naturlig mötesplats för korta samspråk om gemensamma angelägenheter. Nu, under jakt-säsongen var jakt och jakthistorier ett ofrånkomligt ämne. Oskar var den äldste i sällskapet och hade den längsta erfarenheten i det mesta. Just därför räknades han och värderades som byns ålderman. Han var den ende i byn som kunde berätta att han en gång stått öga mot öga framför en björn. Det mötet hade skett när Oskar som tolvåring varit vallpojke och hjälpreda i Rislidens fäbod. Den historien hade han berättat otaliga gånger genom åren för alla som ville höra på. Och varför inte?

Det kom ju av och till nya drängar och pigor till byn, och för dem var det ju en nyhet.

Historien med björnmötet var den, att han, och två bostintor hade bott och arbetat under ett par sommarmånader i Rislidens fäbod för att ta hand om femton kor och tolv getter, och den majestätiska

bocken Pontus med sina stora krumma horn.

De väcktes en natt mitt under den ljuva sömnen av ett hemsk oväsen ute på fäbodvallen. Yrvakna hoppade alla tre hastigt upp ur sängarna och ställde sej framför fönstret för att se vad som stod på. Förskräckta såg de genast att en stor björn tagit sig in till getterna och Pontus inne i getfållan och orsakat oväsendet.

Pontus gick på bockars vis i sin beskyddarinstinkt till anfall mot björnen, men den gången träffade han sin överman. Björnen högg tänderna över halsen på bocken, och kastade honom åt sidan mitt framför hålet i gärdsgårn. Där låg Pontus halvdöd och sparkade medan

björnen fortsatte att jaga och satte skräck i gethopen. Oskar kände även han, trots sin ringa ålder, sin nyvaknade beskyddarinstinkt. Utan betänklighet ryckte han åt sig sängfilten och rusade ut till getfållan för att med rop och skrån försöka skrämman bort björnen och rädda Pontus.

För ett ögonblick såg det också ut som han lyckades. Björnen stack in i skogen genom samma hål i den trasiga gärdsgårn där han hade kommit in, och getterna hade trängt ihop sig inne i gethuset. I samma ögonblick som Oskar böjde sig över Pontus, som fortfarande visade livstecken, kom björnen rusande tillbaka mot honom. Det gick som

med blixstens hastighet och i sista hundra delen av en sekund hann han hoppa åt sidan. Björnen högg på nytt tänderna i Pontus, vände tvärt och stack iväg med honom in i skogen. Det hela var över på ett ögonblick, och det ögonblicket var så kort att Oskar aldrig hann tänka på hur nära döden han själv var - inte då.

Om Oskar den här natten visat mannamod, så fanns inte mycket kvar av mannamodet nere i knäna, när han nästa dag skulle hålla ett vakande öga på djuren inne i skogen. Han tyckte sej se björnar bakom varje buske, det erkände han villigt när han berättade sin historia.

Inte förrän på sensommaren strax före hemgången med djuren hans andra fäbodsommar, fick han se en skymt av björnens framfart föregående sommar. Det hände en kväll då korna irrart sej allt för långt bort från fäboden på jakt efter den begärliga svampen. Han och stintorna hade gett sig långt in i skogen för att locka hem sina djur.

Då hittade han Pontus kritvita kranium och vackra horn uppe i sluttningen bortom Innermyran. Så långt hade björnen tagit med sej åtminstone en del av bytet. Oskar tog kraniet med sig hem till fäbodstugan den kvällen och spikade upp det på väggen ovanför dörren som en jakttrofé.

Ingen må tycka illa vara om Oskar haft sin björnhistoria som en följetång genom hela livet. Han var den ende i hela jaktlaget och långt utanför dess gränser som stått öga mot öga med en björn med livet och äran i behåll. Unna honom då gärna att han ville briljera lite ibland!

© Göte Ingelman

Bildmakare: Bo Hansson